

Kommunikation
Lov om specialundervisning for voksne

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Generel information om kvalitetsstandarder	3
Hvad er en kvalitetsstandard?	3
Lovgrundlag	3
Hvad kan man få hjælp til?	4
Hvordan bevilges hjælpen?	5
Kvalitetskrav og frister for sagsbehandlingen	6
Hvem leverer hjælpen?	6
Samarbejdsaftale mellem Sorø Kommune og CSU-Slagelse	7
Hvordan registreres oplysninger om borgeren?	8
Hvis borgeren vil klage?	8
Adresser og telefonnumre	9
Politisk godkendelse	9
Stemmevanskeligheder	10
Progredierende dysartri - Parkinson.....	11
Erhvervet hjerneskade.....	12
Stammeproblemer	14
Strube- og mundhuleopererede	14
Progredierende dysartri - ALS	14
Kompensation med specialiserede hjælpemidler	15
Andre kommunikationsproblemer	15

Generel information om kvalitetsstandarder

Hvad er en kvalitetsstandard?

Social- og Sundhedsudvalget i Sorø Kommune har udarbejdet en kvalitetsstandard for tilbud på kommunikationsområdet efter Lov om specialundervisning for voksne.

Denne kvalitetsstandard er afgrænset til kun at omhandle tilbud til borgere med behov for specialundervisning på kommunikationsområdet på grund af betydelige tale-, stemme- og sprogvanskeligheder og følger af erhvervet hjerneskade.

Kvalitetsstandarden beskriver Sorø Kommunes serviceniveau og kriterier for at yde hjælp på dette område, og den danner således grundlag for afgørelser om hjælp på kommunikationsområdet efter Lov om specialundervisning.

Sorø Kommune udarbejder desuden en serviceinformation for tilbuddene. Serviceinformationen beskriver i korte træk indholdet af den hjælp der kan modtages efter Sorø Kommunes kvalitetsstandard for området.

Lovgrundlag

Lov om specialundervisning for voksne

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer med fysiske eller psykiske handicap, der bor eller længerevarende opholder sig i kommunen, efter undervisningspligtens ophør kan få specialundervisning og specialpædagogisk bistand, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap (kompenserende specialundervisning). I tilknytning hertil kan der etableres undervisning, som er tilrettelagt under hensyntagen til deltagernes handicap. Undervisningen kan indrettes i kostskoleform. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om placeringen af kommunalbestyrelsens undervisningsforpligtelse over for personer med fysiske eller psykiske handicap, der bor eller opholder sig i boformer efter §§ 107 og 108 i lov om social service. § 132.

Hvem kan tildeles hjælpen?

Kriterier for borgergruppe, der kan tilbydes specialundervisning på kommunikationsområdet

Specialundervisning for voksne er tilbud målrettet personer, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særligt tilrettelagt undervisning og rådgivning for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og som ikke kan modtage andre tilbud med samme formål efter anden lovgivning.

Målsætningen for støtten er afgørende for, om der kan tilbydes specialundervisning. Som udgangspunkt skal støtten kunne:

- Afhjælpe eller begrænse virkningerne af handicap
- Fremme mulighederne for aktiv deltagelse i samfundslivet
- Forbedre deltagerens funktionelle færdigheder og personlige kvalifikationer

Målgruppen omfatter voksne med betydelige tale-, stemme- og sprogvanskeligheder og følger af erhvervet hjerneskade samt pårørende hertil.

- Erhvervet hjerneskade: Afasi (sprogproblemer), dysartri (talevanskeligheder) og kognitive kommunikationsproblemer
- Stemmevanskeligheder
- Stammen
- Progredierende dysartrier: Parkinson og ALS (amyotrofisk lateral sclerose)
- Strubeløse og mundhuleopererede
- Andre talevanskeligheder.

Specialundervisning ydes efter undervisningspligtens ophør til borgere der har bopæl eller et længerevarende ophold i kommunen.
Det forventes at borgeren er motiveret og aktivt medvirkende efter formåen og har et stabilt fremmøde.
Det er en forudsætning at borgerne vurderes til at have et indlæringspotentiale.

Borgergruppe der ikke tilbydes specialundervisning på kommunikationsområdet

Specialundervisning ydes ikke som en vedligeholdende funktion.
Specialundervisning ydes ikke som kompensation for almindelige og forventede ændringer i kognitive og fysiske funktioner, som naturligt opstår i forbindelse med fremskreden alder.
Specialundervisning ydes ikke som kompensation for demens, der betragtes som en progredierende sygdom, der ikke med specialundervisning kan afhjælpes eller begrænses.
Der ydes ikke specialundervisning såfremt der foreligger et aktuelt misbrug af alkohol, medicin eller narkotika eller svær behandlingskrævende psykiatrisk lidelse, der hæmmer indlæringen.
Specialundervisning ydes ikke for at kompensere for ordblindhed, læsevanskeligheder eller fremmedsprog.

Hvad kan man få hjælp til?

Råd, vejledning og udredning (specialpædagogisk bistand) på kommunikationsområdet

Råd og vejledning, der skal sikre deltagerens udbytte af undervisningen. F.eks. afdækning af deltagerens behov for undervisning eller rådgivning om hjælpemidler og instruktion i brugen af disse.
Råd og vejledning kan rettes mod borgeren selv, mod en gruppe af deltagere med fælles problemstillinger, mod pårørende eller mod personale, der varetager opgaver hos deltageren.
Råd og vejledning kan gives individuelt eller som undervisningsforløb på hold.

Kompenserende specialundervisning på kommunikationsområdet

Specialundervisningen for voksne er karakteriseret ved:

- At undervisningen er en tidsbegrænset aktivitet
- At undervisningen har en klar målsætning
- At der i undervisningsforløbet sker en planlagt progression
- At undervisningsforløbet kan evalueres.

Det betyder at der skal foreligge en undervisningsplan med:

- Angivelse af tidsforløbet
- Mål for indsatsen
- Det planlagte indhold
- Samarbejdet med deltageren
- Plan for afsluttende evaluering herunder, hvordan undervisningseffekten kan dokumenteres.

Undervisningens indhold er tilpasset til den enkelte deltagers forudsætninger, færdigheder og behov.

De enkelte ydelser er nærmere beskrevet i ydelseskataloget.

Kørsel

Kommunen kan bevilge kørsel til borgere, der ikke kan anvende eget transportmiddel, offentlig transport og som har et særligt befordringsbehov.
Til personer uden et særligt befordringsbehov, der har en afstand mellem hjem, undervisningssted og tilbage igen på 22 km og derover, yder Sorø Kommune befordringsgodtgørelse for den strækning der ligger ud over 22 km.

Hvis man som borger kan godtgøre et særligt befordringsbehov, kan man henvende sig til Sorø Sundhedscenter eller Ældreservice i Sorø Kommune og få nærmere råd og vejledning omkring regler og mulighed for befordring.

Undervisningsmaterialer

Læremidler, undervisningsmaterialer og teknologiske hjælpemidler, der bruges i undervisningen, stilles gratis til rådighed for deltageren.

Hvordan bevilges hjælpen?

Henvendelse

Henvendelse skal i første omgang ske til talepædagogen på Sorø Sundhedscenter. Borgeren kan henvende sig direkte. Henvendelsen kan også komme fra sygehusets talepædagog ved udskrivelse eller ved henvisning fra speciallæge. Kommer henvendelsen fra Ældreservice eller andre Myndighedsafdelinger, sendes henvendelsen i første omgang til talepædagogen på Sorø Sundhedscenter.

Afdækning

Før der kan træffes en afgørelse, vil talepædagogen beskrive problemets omfang i samarbejde med borgeren, lave en faglig vurdering og forslag til undervisningsplan.

Talepædagogen kan med borgerens samtykke indhente yderligere oplysninger hos relevante fagpersoner og samarbejdspartnere herunder Fagcenter Handicap og Ældre.

Efter afdækningen vil talepædagogen fremsende beskrivelsen og den faglige vurdering til Ældreservice i Sorø Kommune.

Denne beskrivelse og vurdering indgår i en helhedsvurdering, der danner baggrund for visitation til specialundervisning.

Hvis talepædagogen vurderer, at ydelsen er så specialiseret, at den skal leveres af CSU-Slagelse, fremsendes anmodningen dertil. Ældreservice orienteres. CSU-Slagelse foretager derefter selv den videre afdækning af borgerens behov og sender en anmodning til Ældreservice, der sagsbehandler og træffer en afgørelse.

Sagsbehandling

Det er Ældreservice, der har visitationsretten for de ydelser, der leveres af Sorø Kommune samt af CSU-Slagelse.

Sagsbehandling sker altid på grundlag af en konkret og individuel vurdering.

Talepædagogens faglige vurdering, herunder borgerens beskrivelse af problemets omfang indgår i en helhedsvurdering, der danner baggrund for visitation til specialundervisning

I vurderingen af grundlaget for en visitation, lægges der vægt på de kriterier, der er beskrevet i afsnittet, om hvem der kan tildeles hjælpen.

Lov om specialundervisning er subsidær til anden lovgivning. Loven tages i anvendelse, hvis borgeren ikke kan modtage relevante tilbud med samme formål efter anden lovgivning.

Ældreservice sikrer, at målsætning for støtten er tilstrækkelig belyst og afvejet i forhold til andre relevante bestemmelser.

Ældreservice vurderer, om borgeren kan lære nogle metoder, beherske nye handlemåder eller opnå bestemte færdigheder, der medfører et bedre funktionsniveau.

Hvis det vurderes, at berettigelsen åbenbart ikke er til stede, kan Ældreservice træffe afgørelse om afslag.

Afgørelse

Afgørelsen meddeles skriftligt.

Varighed og opfølgning af specialundervisning

Måltrettet specialundervisning er tidsbegrænset efter en konkret individuel faglig vurdering.

Det vil fremgå af afgørelsen, hvornår modtageren senest kan forvente en evaluering af tilbuddet.

Borgerens behov for specialundervisning revurderes løbende i et samarbejde mellem borger og talepædagog og indsatsen tilpasses derefter.

På baggrund af evalueringen kan en evt. forlængelse af undervisningen bevilges administrativt. Borgeren orienteres via talepædagog.

Undervisningsforløbet afsluttes når/hvis:

- Borgeren ud fra en faglig vurdering selv er i stand til at øge eller vedligeholde det opnåede.
- Der ikke længere er behov for fagligt individuel tilrettelagt undervisning.
- Der ud fra en faglig vurdering ikke er udsigt til at funktionsevnen kan forbedres med det gældende serviceniveau for specialundervisning.
- Hvis borgeren ikke er motiveret og aktivt medvirkende efter formåen.
- Der er ustabil fremmøde som ikke skyldes sygdom.
- Er borgeren ikke indforstået i afslutning af et undervisningsforløb, revurderes beslutningen i samarbejde med visitator fra Ældreservice.

Opfølgning

Talepædagogen vil ved afslutning af undervisningsforløbet evaluere udbyttet af tilbuddet sammen med borgeren og give Ældreservice tilbagemelding.

Kvalitetskrav og frister for sagsbehandlingen

Kommunalbestyrelsen har fastsat tidsfrister for sagsbehandlingen. Hvis tidsfristen ikke kan overholdes, skal borgeren have skriftlig besked.

Frister

Talepædagogen bekræfter modtagelsen af ansøgningen indenfor 10 arbejdsdage. Sorø Kommunes sagsbehandlingstid for ansøgningen er højst 8 uger i alt.

Hvem leverer hjælpen?

Undervisning og vejledning varetages af talepædagog ansat i Sorø Sundhedscenter. Efter behov varetages indsatsen i samarbejde med ergo - og fysioterapeut.

Elementær vejledning og opfølgning kan efter vejledning af talepædagog, udføres af f.eks. plejepersonale.

Borgerens helhedssituation er udgangspunkt for valget af de medarbejdere, der skal udføre indsatsen. Medarbejdernes faglige baggrund og erfaring medtænkes.

Sorø Kommune har indgået en aftale med CSU-Slagelse om levering af ydelser til borgere med ALS, borgere der er strumektomerede, borgere med stammeproblemer eller borgere med et meget specialiseret behov for ydelser, der ikke kan leveres af Sorø kommune.

Hvordan foregår undervisningen?

Undervisningen tilrettelægges ud fra den enkeltes behov og forudsætninger. Den kan planlægges som individuel eller holdundervisning ud fra en faglig vurdering.

Undervisning leveres på Sorø Sundhedscenter eller Sundhedscentrets lokale i Dianalund.

Undervisningen kan i begrænset omfang leveres i hjemmet, såfremt det ud fra en faglig vurdering vil give størst effekt.

Samarbejdsaftale mellem Sorø Kommune og CSU-Slagelse

Det har hidtil været CSU-Slagelse der leverede specialundervisning til voksne indenfor kommunikationsområdet, høreområdet, synsområdet og læseområdet.

Pr. 1. april 2011 har Sorø Kommune indgået ny samarbejdsaftale med CSU-Slagelse, der betyder, at en del af opgaverne fremover varetages af Sorø Kommune. Tilbud på synsområdet og læseområdet varetages fortsat fuldt ud af CSU-Slagelse.

Herunder følger en skematisk oversigt over de fire ydelsesområder, hvem der er leverandør og hvor borgeren henvender sig. En nærmere beskrivelse af de ydelser CSU-Slagelse leverer, findes på:

<http://www.slagelse.dk/CSU/Voksne/Voksne.htm> (lokaliseret 22-2-2011)

Ydelser på høreområdet er beskrevet i en kvalitetsstandard for høreområdet som kan læses og udskrives på Sorø Kommunens hjemmeside:

<http://www.soroe.dk/cms/site.aspx?p=784> (lokaliseret 22-2-2011)

KOMMUNIKATION	Leverandør	Borgerhenvendelse
<u>Erhvervet hjerneskade:</u> Afasi, dysartri, kognitive kommunikationsproblemer, helhedsorienteret tværfaglig rehabilitering <u>Progredierende dysartri:</u> Parkinson <u>Stemmevanskeligheder</u>	Talepædagog på Sorø Sundhedscenter	Talepædagog på Sorø Sundhedscenter
ALS (amyotrofisk lateral sclerose) Strubeløse (strumektomerede) og mundhuleopererede Borgere med stammen Specialiserede tilbud der ikke kan leveres i Sorø Kommune f.eks.: Behov for specialiserede hjælpemidler ved progredierende dysartri (parkinson, hjernesvulst) Behov for specialiserede hjælpemidler ved svære stemmelidelser	CSU-Slagelse	Talepædagog på Sorø Sundhedscenter
HØREOMRÅDET	Leverandør	Borgerhenvendelse
Udredning og indstilling vedr. <ul style="list-style-type: none"> • Cochlear Implant • Tinnitus • Meniéres • Hyperacusis • Ekstra tekniske hjælpemidler ved længerevarende indsats 	CSU-Slagelse	Høreomsorgsassistent i Sorø Kommune

Rådgivning i forbindelse med ansøgning om høreapparat Før- høreapparat rådgivning Høreapparat til udlevering fra Audiologisk afdeling Justering af høreapparat Ny høreapparat bruger Problemer med kommunikation, høre tv/ radio Betjening af høreapparat Tilvænning af høreapparat Problemer med ørepropper, høretekniske hjælpemidler og høreapparat Tabt høreapparat	Sorø Kommune	Høreomsorgsassistent i Sorø Kommune
Udredning i komplicerede sager på høreområdet. Afprøvning af høretekniske hjælpemidler og rådgivning på tværs af flere specialområder	Sorø Kommune	Høreomsorgsassistent eller hørekonsulenten i Sorø Kommune har henvisningsret til CSU-Slagelse vedrørende udredning
SYNSOMRÅDET	Leverandør	Borgerhenvendelse
Alle opgaver inkl. synshjælpemidler	CSU-Slagelse	CSU-Slagelse
LÆSEOMRÅDET INKL. IT-UDSTYR	Leverandør	Borgerhenvendelse
Alle opgaver på læseområdet / IT, der ikke kan løses af VUC	CSU-Slagelse	CSU-Slagelse

Generelle kvalitetskrav til leverandørerne på kommunikationsområdet:

Borgeren udredes og undervises af talepædagog, ud fra anerkendte faglige metoder.

Der aftales mødetid med borgeren.

Ved aflysning af en aftale kontaktes borgeren.

Hvordan registreres oplysninger om borgeren?

Alle oplysninger om borgeren registreres efter samtykke elektronisk i et omsorgs- eller dokumenthåndteringsystem. Borgeren kan anmode om aktindsigt i de registrerede oplysninger 5 år tilbage i tiden. Henvendelser om aktindsigt rettes til Ældreservice.

Hvis borgeren vil klage?

Klage over afgørelsen

Er borgeren uenig i vurderingen af behovet for specialundervisning, kan borgeren sende sin klage over afgørelsen til:

Klagenævnet for vidtgående specialundervisning

Snaregade 10 A

1205 København

Klagenævnet skal have klagen senest 4 uger fra det tidspunkt, borgeren modtager afgørelsen.

Nærmere oplysninger herom findes på www.klagenævnet.dk

Klage over levering af hjælpen

Borgeren kan kontakte Lederen af Træningsteamet på Sundhedscentret i Sorø Kommune ved utilfredshed med personalets måde at udføre undervisningen på, omgangstone, optræden eller andet.

Adresser og telefonnumre

Ældreservice
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Tlf. 57 87 60 00 kl. 11-12
afd_sundmynf@soroe.dk

Hjælpeenheden
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Tlf. 57 87 60 00 kl. 11-12
afd_hjaelpemiddel@soroe.dk
<http://www.soroe.dk/cms/site.aspx?p=784>
(lokaliseret 22-2-2011)

Sorø Sundhedscenter
Fægangen 1
4180 Sorø
Tlf. 57 87 71 40
sundhedscenter@soroe.dk

CSU-Slagelse
Norgesvej 14
4200 Slagelse
Tlf. 58 57 57 60
CSU-slagelse@slagelse.dk
<http://www.slagelse.dk/CSU/Voksne/Voksne.htm>
(lokaliseret 22-2-2011)

Politisk godkendelse

Kvalitetsstandarden er godkendt i Social- og Sundhedsudvalget den 7. marts 2011.

Stemmevanskeligheder	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning.
Målgruppe	<p>Borgere med nedsat funktionsevne på grund af stemmevanskeligheder opstået ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overbelastning eller forkert brug af stemmen af fysisk og/eller psykisk karakter • Organiske lidelser: f.eks. sygdomme på stemmebåndene, ødemer, polypper, knuder, stemmebåndslammelser, traumer <p>Før igangsætning af udredning og undervisningstilbud kræves udredning og henvisning fra speciallæge med beskrivelse af de organiske forhold.</p>
Formål med indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> • At klarlægge de kommunikative vanskeligheders omfang og årsag. • At borgeren opnår en stemmefunktion, der kompenserer for de opståede vanskeligheder.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe kommunikationsproblematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-3 gange.</p> <p><u>Udredning</u> Udredningen følger anerkendte faglige metoder, herunder den fagspecifikke vejledning for god praksis for udredning af dysfoni (stemmelidelser), baseret på ICF (krop, aktivitet og deltagelse, omgivelser, personlige faktorer).</p> <p>På baggrund af den medicinske diagnose, herunder speciallægeundersøgelsen, anamnesen og den talepædagogiske undersøgelse, stiller talepædagogen den logopædiske diagnose og beskriver i samarbejde med borgeren problemets omfang i forhold til aktivitet og deltagelse. Denne beskrivelse og vurdering indgår i en helhedsvurdering, der danner baggrund for visitering til specialundervisning.</p> <p>Ud fra en faglig vurdering iværksættes udredning 0-6 uger efter henvisning er modtaget fra speciallæge.</p> <p><u>Undervisning</u> I samarbejde med borgeren udarbejdes en individuel undervisningsplan. Mål, indhold og varighed tager, på baggrund af en faglig vurdering, udgangspunkt i borgerens ressourcer og behov samt kommunens serviceniveau.</p> <p>Undervisningen tilbydes som individuel ydelse eller på mindre hold og kan bestå af: Holdningskorrektion, åndedræsteknik, afspænding, stemmegymnastik, øvelser for stemmestyrke og stemmeklang, ændring af stemmevaner, stemmeteknikker mv.</p> <p>Undervisningen er tidsbegrænset og afstemt efter de fastlagte mål. Undervisningen planlægges i moduler på ca. 5 eller 10 lektioner, afhængig af den faglige vurdering. Ydelsen evalueres løbende og senest ved afslutningen af modulet.</p>

	<p>Ydelsen afsluttes før, hvis de opstillede mål er nået, eller undervisningen ikke længere har væsentlig effekt.</p> <p>Individuel undervisning iværksættes ud fra en faglig vurdering 0-6 uger efter udredningen. Holdundervisning tilbydes ca. 2 gange årligt afhængigt af borgergrundlag.</p> <p>Undervisningen følger anerkendte logopædiske undervisningsmetoder</p>
--	--

Progredierende dysartri - Parkinson	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning. Vejledning og vejledning til pårørende.
Målgruppe	Borgere med fremadskridende nedsat kommunikationsevne i forbindelse med Parkinsons syge, samt pårørende hertil.
Formål med indsatsen	<ul style="list-style-type: none"> • At klarlægge de kommunikative vanskeligheders omfang og årsag. • At borgeren forbedrer de talemæssige funktioner(vejtrækning, stemme, udtale, taletempo, sprogmelodi) og kommunikative færdigheder. • At borgeren opnår kommunikationsfærdigheder, der bedst muligt kompenserer for de opståede vanskeligheder. • At give pårørende indsigt og viden samt mulighed for at støtte borgeren i kommunikationen.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og vejledning</u></p> <p>Vejledning om muligheder for at afhjælpe problematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkelttydelser 1-3 gange.</p> <p>Rådgivning og vejledning til pårørende med parkinson kan afholdes som holdtilbud 1 gang årligt afhængigt af borgergrundlag.</p> <p><u>Udredning</u></p> <p>Udredningen følger anerkendte faglige metoder f.eks. den fagspecifikke vejledning for god praksis for udredning af progredierende dysartri, baseret på ICF (krop, aktivitet og deltagelse, omgivelser, personlige faktorer).</p> <p>På baggrund af den medicinske diagnose, herunder evt. speciallægeundersøgelse, anamnese og den talepædagogiske undersøgelse stiller talepædagogen den logopædiske diagnose og beskriver i samarbejde med borgeren problemets omfang.</p> <p>Denne beskrivelse og vurdering indgår i en helhedsvurdering der danner baggrund for visitering til specialundervisning.</p> <p>Ud fra en faglig vurdering iværksættes udredning 0-6 uger efter henvendelsen.</p> <p><u>Undervisning</u></p> <p>I samarbejde med borgeren udarbejdes en individuel</p>

	<p>undervisningsplan. Mål, indhold og varighed tager, på baggrund af en faglig vurdering, udgangspunkt i borgerens ressourcer og behov samt kommunens serviceniveau</p> <p>Undervisningen tilbydes som individuel ydelse eller på mindre hold og kan bl.a. bestå af: åndedrætsøvelser, grov- og finmotorik, balance, tempo og koordination, stemmeøvelser, artikulationstræning, ansigtsmassage, kommunikationsstrategier, mv.</p> <p>Undervisningen er tidsbegrænset og afstemt efter de fastlagte mål.</p> <p>Individuel undervisning planlægges i et modul på ca. 5 lektioner.</p> <p>Holdundervisning tilbydes ca. 1 gang årligt afhængigt af borgergrundlag.</p> <p>Ydelsen evalueres løbende og senest ved afslutningen af modulet.</p> <p>Ydelsen afsluttes før hvis de opstillede mål er nået eller undervisningen ikke længere har væsentlig effekt.</p> <p>Undervisningen følger anerkendte logopædiske undervisningsmetoder.</p> <p>Ved behov for individuel undervisning iværksættes denne ud fra en faglig vurdering 0-6 uger efter visitering.</p> <p>Den individuelle ydelse evalueres løbende og senest ved afslutningen af modulet.</p> <p>Ydelsen afsluttes før hvis de opstillede mål er nået eller undervisningen ikke længere har væsentlig effekt.</p> <p>Borgere der tidligere har modtaget undervisning kan visiteres til nyt forløb hvis kommunikationsevnen ændres væsentligt.</p>
--	--

Erhvervet hjerneskade	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning. Rådgivning og undervisning til pårørende.
Målgruppe	Borgere med nedsat kommunikationsevne som følge af erhvervet hjerneskade, samt pårørende hertil. Borgere med afasi, dysartri, kognitive kommunikationsvanskeligheder, problemer med hukommelse, koncentration, indsigt mv. samt borgere med behov for helhedsorienteret tværfaglig rehabilitering.
Formål med indsatsen	At klarlægge de kommunikative og kognitive vanskeligheders omfang og årsag. At borgeren forbedrer og udvikler den nedsatte kommunikationsevne At borgeren kan kompensere for den sproglige funktionsnedsættelse via kommunikative strategier At borgeren arbejder med læring, erkendelse og mål for rehabilitering Give pårørende indsigt og viden samt mulighed for at støtte den hjerneskaderamte.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<u>Rådgivning og vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe kommunikationsproblematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.

	<p>Individuel rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-5 gange.</p> <p>Rådgivning og vejledning til pårørende til hjerneskadede afholdes som holdtilbud 2-3 gange årligt afhængigt af borgergrundlag.</p> <p><u>Udredning</u> Ved nyudskrevne følges der op på den udredning der er foretaget på sygehuset. Udredningen følger fagligt anerkendte undersøgelsesmetoder bl.a. den fagspecifikke vejledning for god praksis for udredning af afasi samt ikke progredierende dysartri, baseret på ICF (krop, aktivitet og deltagelse, omgivelser, personlige faktorer).</p> <p>På baggrund af den medicinske diagnose og den talepædagogiske undersøgelse, stiller talepædagogen den logopædiske diagnose og beskriver i samarbejde med borgeren problemets omfang.</p> <p>Denne vurdering og beskrivelse er baggrund for visitation til undervisning.</p> <p>Ved nyudskrevne borgere iværksættes udredning, ud fra en faglig vurdering, 0-2 uger efter udskrivelsen. For øvrige henvendelser 0 – 6 uger.</p> <p><u>Undervisning</u> I samarbejde med borgeren udarbejdes en individuel undervisningsplan. Mål, indhold og varighed tager, på baggrund af en faglig vurdering, udgangspunkt i borgerens ressourcer og behov samt kommunens serviceniveau. Indsatsen planlægges i tæt samarbejde med ergo- og fysioterapeut.</p> <p>Undervisningen tilbydes som individuel ydelse eller på mindre hold og kan f.eks. bestå af: Taleøvelser, mundmotoriske øvelser, vejrtrækning, talestrategier, kompenserende strategier, kommunikation, kognition, kropslig læring, erkendelse og viden om den skadede hjerne mv.</p> <p>Undervisningen er tidsbegrænset og afstemt efter de fastlagte mål.</p> <p>Undervisningen planlægges som individuel ydelse eller på mindre hold, i moduler på 6 eller 12 ugers forløb, afhængig af den faglige vurdering.</p> <p>Ydelsen evalueres løbende og senest ved afslutningen af modulet. Ved fortsat forventning om væsentlig effekt af undervisning kan der visiteres til et nyt forløb. Ydelsen afsluttes når de opstillede mål er nået eller undervisningen ikke længere har væsentlig effekt.</p> <p>Borgere der tidligere har modtaget undervisning, kan tilbydes nyt forløb når det vurderes at borgerens samlede situation, herunder mulighed for motivation, aktiv deltagelse og indlæring har ændret sig.</p> <p>For nyudskrevne borgere iværksættes individuel undervisning, ud fra en faglig vurdering, 0 – 2 uger efter udredningen. For øvrige efter 0-6 uger.</p> <p>Undervisningen følger anerkendte logopædiske undervisningsmetoder</p>
--	---

Stammeproblemer	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning
Målgruppe	Borgere med stammevanskeligheder.
Formål med indsatsen	At borgeren bliver i stand til at håndtere sin stammen, kommunikere mere frit og derved forbedre sin livskvalitet.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og Vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe kommunikationsproblematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-3 gange.</p> <p><u>Udredning og undervisning</u> Udredning og undervisning samt rådgivning og vejledning i denne sammenhæng, varetages via CSU Slagelse ifølge aftale.</p>

Strube- og mundhuleopererede	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning og vejledning
Målgruppe	Borgere med kommunikationsvanskeligheder som følge af operation i hals og mundhule.
Formål med indsatsen	At give borgeren mulighed for at lære nye kommunikationsstrategier.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe problematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-3 gange.</p> <p><u>Udredning og undervisning</u> Udredning og undervisning samt rådgivning og vejledning sammenhæng, varetages via CSU Slagelse ifølge aftale.</p>

Progredierende dysartri - ALS	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning
Målgruppe	Borgere med fremadskridende nedsat kommunikationsevne i

	forbindelse med ALS samt pårørende hertil.
Formål med indsatsen	<p>At klarlægge de kommunikative vanskeligheders omfang og årsag. At borgeren forbedrer de talemæssige funktioner og kommunikative færdigheder. At borgeren opnår kommunikationsfærdigheder, der bedst muligt kompenserer for de opståede vanskeligheder. At give pårørende indsigt og viden samt mulighed for at støtte borgeren i kommunikationen</p>
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe problematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-3 gange.</p> <p><u>Udredning og undervisning</u> Udredning og undervisning samt rådgivning og vejledning i denne sammenhæng, varetages via CSU Slagelse ifølge aftale.</p>

Kompensation med specialiserede hjælpemidler	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning
Målgruppe	Borgere med stemme- og talevanskeligheder af organisk eller funktionel karakter, der medfører så svære kommunikationshandicap at de kun kan løses med specialiserede hjælpemidler.
Formål med indsatsen	At borgeren bliver i stand til at anvende kommunikationshjælpemiddel hensigtsmæssigt.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og Vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe kommunikationsproblematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-3 gange.</p> <p><u>Udredning og undervisning</u> Udredning og undervisning samt rådgivning og vejledning, varetages via CSU Slagelse ifølge aftale.</p>

Andre kommunikationsproblemer	
Indsatsens art	Udredning, rådgivning, vejledning og undervisning
Målgruppe	Borgere med andre stemme- og talevanskeligheder af organisk eller

	funktionel karakter, hvor kommunikation er en betydelig hindring i arbejds- og fritidsliv.
Formål med indsatsen	At borgeren bliver i stand til at kommunikere mere hensigtsmæssigt og derved forbedrer sin livskvalitet.
Indsatsområder, kvalitetskrav samt hyppighed og varighed	<p><u>Rådgivning og Vejledning</u> Vejledning om muligheder for at afhjælpe kommunikationsproblematikken. Rådgivning og vejledning kan gives til borger, pårørende, personale, arbejdsplads mv. med henblik på en god kommunikation.</p> <p>Kan ydes som telefonrådgivning eller som enkeltydelser 1-3 gange.</p> <p><u>Udredning og undervisning</u> Udredning og undervisning tilbydes ud fra en konkret individuel vurdering, afhængig af problematikken.</p>